

Bölüm 3

ENGELLİ, HASTA VE YAŞLI BAKIM HİZMETLERİ¹

Fatih ELİBOL²

GİRİŞ

Hiç kuşkusuzki atalarımızın “İnsan yükü ağırdır” sözü yaşanmış gerçekçi tecrübelere dayanmaktadır. Son günlerde ülkemizde de tıpkı gelişmiş ülkelerde olduğu gibi kurumsal bakım hizmetlerine olan talebin giderek arttığını görmekteyiz. Bu durumun önemli bir nedeni ortalama yaşam süresinin uzaması ve nüfusun yaşlanması olarak değerlendirilebilir. Bir diğer önemli etken ise toplumumuzun değişen sosyo-kültürel yapısı olarak görülebilir. Türkiye’de 500 bine yakın bireyin bakım hizmetlerinden faydalanıyor olması ülkemizde bakım hizmetlerinde meydana gelen gelişmenin ortaya konulması açısından dikkate değerdir.

Bu bağlamda bu çalışmada Türkiye’de ve Dünya’da bakım hizmetlerinin kapsamı, bakıma muhtaçlık kavramı, bakım hizmetlerinin tanımı, bakım hizmetlerinin sınıflandırılması ve bakım hizmeti modelleri üzerinde durulmuştur.

1. BAKIM HİZMETLERİ VE BAKIMA MUHTAÇLIK KAVRAMI

Bakım kavramı ve kapsamı tanımlanmadan önce bu iki kavramı doğrudan etkileyen “Bakıma Muhtaçlık” kavramı üzerinde durmak faydalı olacaktır.

¹ Bu çalışma “Türkiye’de Yatılı Engelli Bakım Merkezlerinde Hizmet Kalitesinin Ölçülmesi” başlıklı doktora tezinden türetilmiştir

² Dr. Öğretim Üyesi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi, Niksar Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu, Halkla İlişkiler ve Reklamcılık Bölümü, fatih.elibol@gop.edu.tr

KAYNAKÇA

1. Seyyar, A. (2015). Hasta, Engelli ve Yaşlı Hizmetlerinde Bakım Terimleri-Ansiklopedik Sözlük (Genişletilmiş 2.Baskı). İstanbul: Rağbet Yayınları.
2. Tufan, İ. (2012). Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Yaşlı ve Özürlü Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün Hazırladığı Bakım Hizmetleri Stratejisi ve Eylem Planı, Takdir, Eleştiri, Öneri. Antalya: GeroYay.
3. Engelli Bireylere Yönelik Özel Bakım Merkezleri Yönetmeliği (2016), T.C. Resmi Gazete, 29878, 04.11.2016
4. Özürlülerin Bakımı, Rehabilitasyonu ve Aile Danışmanlığı Hizmetlerine Dair Yönetmelik (2010), T.C. Resmi Gazete, 27691, 03.09.2010
5. Bakıma Muhtaç Özürlülere Yönelik Resmi Kurum ve Kuruluş Bakım Merkezleri Yönetmeliği (2006), T.C. Resmi Gazete, 26244, 30.07.2006
6. Bakıma Muhtaç Özürlülerin Tespiti ve Bakım Hizmeti Esaslarının Belirlenmesine İlişkin Yönetmelik (2006), T. C. Resmi Gazete, 26244, 30.07.2006
7. Danış, M. Z. & Genç, Y. (2011). Kurumsal Bakım Elemanlarının Genel Özellikleri ve Yaşadıkları Sorunlar. Yalova Sosyal Bilimler Dergisi. 2: 170-183.
8. Cappell, E. & Meyer, J. A. (1996). Die Auswirkungen der Pflegeversicherung auf die Pflege, www.dg-pflegewissenschaft.de/pdf/PfleGe0196cappell_meyer.pdf, (12.10.2016)
9. Seyyar, A. (2014). Dünya'da ve Türkiye'de Manevi Bakım, www.manevibakim.com/bilim_alanlari/manevi_bakim/makale_17.pdf, (29.08.2016)
10. Dinç, L. (2010). Bakım Kavramı ve Ahlaki Boyutu. Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Dergisi. 2010: 74-82.
11. WHO, (2000). World Health Organization and the Milbank Memorial Fund, Towards an International Consensus on Policy for Long-Term Care of the Ageing, S:6 www.milbank.org/wp-content/uploads/2016/04/000712oms.pdf, (20.08.2016)
12. www.longtermcare.gov/the-basics/what-is-long-term-care, (11.10.2016)
13. DP. (2004). Deutsche Pflegerat Rahmenberufsordnung, www.deutscherpflegerat.de/Downloads/DPR%20Dokumente/Rahmenberufsordnung.pdf, (11.10.2016)
14. Evers, A. & Heinze, R. G. (2008). Sozialpolitik, Ökonomisierung und Entgrenzung. Wiesbaden: VS Verlag für Sozialwissenschaften.
15. www.longtermcare.acl.gov/medicare-medicaid-more/medicaid/medicaideligibility/index.html, (15.03.2017)
16. KLV (1995). Krankenpflege-Leistungsverordnung, www.admin.ch/opc/de/classified-compilation/19950275/index.html#a7, (16.01.2017)
17. www.moh.gov.sg/content/moh_web/home/our_healthcare_system/Healthcare_Services/Intermediate_And_Long-Term_Care_Services.html, (06.02.2017)
18. Sozialgesetzbuch (SGB). Elftes Buch (XI)

Sağlık Bilimlerinde Güncel Yaklaşımlar

19. www.myagedcare.gov.au/help-home/commonwealth-home-support-programme, (25.01.2017)
20. www.myagedcare.gov.au/help-home/home-care-packages, (20.02.2017)
21. Messer, B. (2008). Tagliche Pflegeplanung in der Stationären Altenpflege, Handbuch für eine fähigkeitsorientierte Pflegeplanung (3. aktualisierte Auflage). Hannover: Schlütersche Verlag.
22. Oğlak, S. (2008). Evde Bakım Hizmetleri ve Bakım Sigortası (Ülke Örnekleri ve Türkiye). İskenderun: İskenderun Belediyesi Kültür Yayınları.
23. Schulz, E & Geyer, J. (2014). Pflegebedarfe und Pflegesettings –Ein Vergleich formelle und informelle Pflege in ausgewählten europäischen Ländern. Vierteljahrshefte zur Wirtschaftsforschung, 83(4): 137-157.
24. Bauer, G. (2010). Die 24-Stunden-Betreuung in Österreich, Motive und Beschäftigungsverhältnisse von osteuropäischen Pflege- und Betreuungspersonen. (Diplomarbeit). Wirtschaftsuniversität Wien.
25. Wipp, M. ve Wagner, W. (2005). Der Regelkreis der Einsatzplanung, Personalbedarfsermittlung, Mitarbeiterinsatzplanung und Dienstplangestaltung in der stationären Altenhilfe. Hannover: Vincentz Network.
26. Charlier, S., Meyer, N., Müller, H., Rappenhöner, B., Heuser, S. S. & Schmitt, U. (2013). ABC der Pflegedienstleistung, Das Nachdchlagewerk fürs Management, Hannover: Schlütersche Verlag.
27. Vitt, G. (2002). Pflege ist messbar- Auswirkungen des SGB XI auf die Qualität der ambulanten Pflege. Hannover: Schlütersche Verlag.
28. Schoolmann, S. (2004). Pflege, Professionalität Erleben (10. völlig neu bearbeitete Auflage). Stuttgart: George Thieme Verlag.
29. Müller, H. (2015). Arbeitsorganisation in der Altenpflege, Ein Beitrag zur Qualitätsentwicklung und- sicherung (5. Aktualisierte Auflage). Hannover: Schlütersche Verlag.
30. Sadowski, K. (2003). Altenpflege im Dialog, Ein Werkheft. Hannover: Schlütersche Verlag.
31. Menche, N. (2008). Repetitorium Pflege Heute (2. Auflage). München: Urban & Fischer Verlag.
32. Hoehl, M. & Kullick, P. (2012). Gesundheits- und Kinderkrankenpflege (4. Auflage). Stuttgart: George Thieme Verlag.
33. Kunz, C., Kunz, W. & Seel, M. (2003). Kompaktwissen Krankenpflege: Die rationelle Vorbereitung auf das mündliche und schriftliche Staatsexamen (2. Auflage). Hannover: Brigitte Kunz Verlag.
34. Felgner, L. (2008). Psychiatrische Pflege, Unterrichts- und Arbeitsmaterialien für die Aus-, Fort- und Weiterbildung. Stuttgart: W. Kohlhammer Verlag.
35. Behrendt, H. (2008). Analyse, Vergleich und Perspektiven zur Pflegeausbildung in den europäischen Ländern. Göttinger: Cuvillier Verlag.
36. Korecic, J. (1996). Pflegestandards Altenpflege. Berlin: Springer Verlag.

Sağlık Bilimlerinde Güncel Yaklaşımlar

37. Seel, M. & Hurling, E. (2005). Die Pflege des Menschen im Alter, Ressourcenorientierte Unterstützung bei den AEDL. (3. überarbeitete und erweiterte Auflage). Hannover: Brigitte Kunz Verlag.
38. Gassmann, M., Marschall, W. & Utschakowski, J. (2006). Psychiatrische Gesundheits- und Krankenpflege-Mental Health Care. Heidelberg: Springer Medizin Verlag.
39. Baumer, R. & Maiwald, A. (2008), Onkologische Pflege. Stuttgart: Georg Thieme Verlag